

Kulturowy charakter podziału zawodów

Podział pracy w zależności od płci jest w dziejach ludzkości podziałem najstarszym i zapewne najgłębiej zakorzenionym. Zdaniem L. Murgatroyd, gdy przez wyodrębnienie pewnego zespołu czynności powstaje nowy zawód, zostaje on „naznaczony” jako męski albo kobiecy (sex – typed) . Skoro już zawód został tak naznaczony normy kulturowe i inne czynniki podtrzymują jego charakter jako zawodu kobiecego lub męskiego.

Jakie zawody stają się kobiecymi, a jakie męskimi, zależy od okoliczności historycznych. Są pewne dowody na to, że zawody określane jako kobiece powstają, gdy wymagane w nich kwalifikacje są powszechne, bądź łatwe do wyuczenia, i gdy jest duże zapotrzebowanie na pracowników w tych zawodach, bądź duża liczba kobiet poszukujących pracy. Takie okoliczności utrudniają bowiem monopolizację zawodu przez mężczyzn. Przykładowo, w ten właśnie sposób praca biurowa stała się pracą kobiecą, gdy elementarne wykształcenie stało się powszechne.

Inna badaczka, Karen O. Mason, również uznaje kulturowe uwarunkowania segregacji zawodowej za najważniejsze, chociaż nie jedyne. Jej zdaniem normy kulturowe wyznaczają zachowania kobiet i mężczyzn i w ten sposób wpływają na oddzielenie ról i typów działań męskich od kobiecych, włączając w to role zawodowe . Kiedy zbiór zawodów zostaje naznaczony jako odpowiedni wyłącznie dla jednej płci, to etykiety takie utrzymują się aż do czasu, gdy zmieniają je rewolucyjne siły. Jeśli poważanie innych i szacunek dla samego siebie zależą od zachowań właściwych dla własnej płci, a niewłaściwych dla płci przeciwnej, to praca w zawodzie, w którym pracują również osoby płci przeciwnej może być degradująca.

W literaturze socjologicznej często występuje negowanie takich

różnic między płciami, które uniemożliwiałyby kobietom pracę w jakimkolwiek zawodzie.

Na poparcie tezy, że podział zawodów na męskie i kobiece jest stereotypowy i ma charakter czysto kulturowy przytacza się trzy rodzaje argumentów. Po pierwsze, zawody i specjalności uważane za męskie w jednych krajach, są w innych krajach uznawane za kobiece, a to samo odnosi się również do różnych okresów historycznych w pojedynczym kraju. Po drugie, w czasie wojen i rewolucji kobiety pracują z powodzeniem w zawodach uważanych za męskie. Wreszcie po trzecie, kobietom udaje się wykonywanie zawodów dawniej zarezerwowanych dla mężczyzn, np. lekarzy i pilotów, lecz zawsze z pewnym zapóźnieniem historycznym w stosunku do mężczyzn w danym społeczeństwie.

Argumenty te stanowią wprawdzie dowód na to, że można znaleźć kobiety nadające się do pracy w każdym z istniejących zawodów, nie przesądza to jednak odpowiedzi na pytanie, czy kobiety w takich samych proporcjach jak mężczyźni mogłyby pracować w każdym zawodzie.

W rzeczywistości podział zawodów na męskie i kobiece nie jest wyłącznie kulturowy i ma również podstawy ekonomiczne, techniczne, biologiczne i inne.

Skłonności kobiet i mężczyzn do podejmowania określonych zawodów

Warunkowane przez umysł skłonności kobiet i mężczyzn stanowią również potwierdzenie podziału zawodów, ukazując różnice między kobietami i mężczyznami, decydujące o ich przydatności do pracy w poszczególnych zawodach.

Zgodnie z powszechnie panującym przekonaniem, motywacja kobiet i mężczyzn różni się tak pod względem siły, jak i kierunku. Każdą z płci cechuje wrodzona odmienność pod względem wartości przypisywanych określonym osiągnięciom. Niejednaki jest także wysiłek, jakie gotowe są włożyć w dążenie do nich. W dorosłym życiu utrzymują się wzorce wczesnego dzieciństwa,

zgodnie z którymi kobiety zainteresowane są tym, co osobiste – własną tożsamością, a także swoimi związkami z innymi ludźmi, podczas gdy mężczyźni zajęci są bardziej współzawodnictwem i sukcesami.

Autorzy „Płci mózgu” stwierdzają, iż w całym życiu zawodowym różnice między płciami odbijają różnice w skłonnościach ich umysłów. Kobiety skłaniają się do pracy, która przynosi satysfakcję w wymiarze społecznym i osobistym, podobnie jak są one bardziej zainteresowane ludźmi już od najwcześniejszych godzin życia. Mężczyźni zainteresowani są sferami rzeczy i władzy.

Szacunek dla samego siebie jest równie ważny dla mężczyzn, co dla kobiet, jednak poziom tego szacunku zależy u każdej z płci od innych czynników: u kobiet zależy on od „sukcesu więzi”, tzn. od głębi i siły ich związków z ludźmi, natomiast u mężczyzn – od „sukcesu zawodowego”. W odbiorze mężczyzn sukces, ambicja i pieniądze są powiązane ze sobą, ponieważ pieniądze są symbolem i potwierdzeniem ich sukcesu. Kobietom praca dostarcza satysfakcji innego rodzaju – przede wszystkim są to pielęgnowane tam związki z ludźmi.

Kobiety mogą w niektórych dziedzinach lub zawodach przeważać pod względem liczbowym, ponieważ zajęcia te odpowiadają ich preferencjom. Ale jeśli w tę dziedzinę wkroczą mężczyźni, zażądają oni nieproporcjonalnie dużej władzy i osiągną ją, ponieważ hierarchia i dominacja należą do męskiego porządku rzeczy.

Margaret Mead przenikliwie stwierdza, że mężczyźni – za poparciem swoich społeczeństw – zawsze obejmują najwyższe stanowiska: „Mężczyźni mogą gotować, albo tkać, albo ubierać lalki, albo polować na kolibry, ale jeśli są to zajęcia odpowiednie dla mężczyzny, to całe społeczeństwo, tak kobiety, jak i mężczyźni, uznaje je za ważne. Jeśli te same zawody wykonywane są przez kobiety, uważane są za mniej ważne”. Tak więc stosunkowo niska pozycja społeczna zawodów kobiecych może być rezultatem desperackiego dążenia mężczyzn do opanowania

tych zawodów, które zapewniają wysoki status. Mężczyźni nie nadają danej pracy jakiegoś świetnego męskiego statusu społecznego – oni go z tą pracą identyfikują i tam go poszukują. Podczas gdy kobiety znajdują wartość w znacznie szerszym zakresie zajęć i więzi z ludźmi, w których nie muszą zajmować pozycji dominującej, by osiągnąć satysfakcję.

Chociaż więc następujące przemiany dają możliwość pewnego zmniejszenia stopnia nierówności między mężczyznami a kobietami w świecie pracy, jest raczej nieprawdopodobne, by ta nierówność została całkowicie usunięta.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.